

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Incarnatio Mystica Sive Christiformitas

Roger, Nicolaus

[Erscheinungsort nicht ermittelt], Anno MDCLXXXIV.

Cap. X. Iesvs amabilis ob titulos dignationis officiosae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-37940

IESVS Amabilis obtitulos Dignationis Officiosa.

§. I.

DEus noster. Nescio an alio in psalterii versiculo plus divinatorum sensuum ac mysteriorum lateat, quam in postremo illo Psalmi 66. quem quotidie legimus in Laudibus, sic autem habet: *Benedicat nos Deus, Deus noster, Benedicat nos Deus, & metuant eum omnes fines terra.* (a) Hic ego Doctrinae Christianae summam adverto, in qua non obscure credenda necessario ad salutem, faciendaque: maxima item Dei erga nos beneficia, & nostrae pietatis officia continentur. Quid enim significat repetita tertio vox, *Deus*, adjuncta verbo in singulari *Benedicat*, nisi Mysterium Trinitatis? Cur secundo loco *Deus noster* ponitur, nisi ad indicandum, quod secunda Trinitatis persona sit modo singulari *Deus noster*? Cur semel ac iterum dicitur

(a) Ps. 66.

Be-

Benedicat? nisi ut intelligamus benedictionem gratiæ in hoc sæculo, & benedictionem gloriæ in altero à Deo petendam esse, velut Patris benedictionem? facienda verò seu officia Christianæ pietatis complectitur hæc clausula: *Et metuant eum omnes fines terræ.* Deum enim qui timet timore casto, legem implevit. Quod si etiam charitatem proximi requiras, habes in voto illo zelum animarum nullis angustiis regionum clausum, sed ad fines omnes terræ excurrentem. *Metuant eum omnes fines terræ.* Ergo Deus noster Christus est, tum ob assumptam carnem nostram, tum quia parvulus natus est nobis, & filius datus est nobis, (b) & totus in usus nostros expensus. Nobis inquam non sibi, qui utiq; ante tempora multo nobilius natus ex Patre nasci temporaliter non indigebat ex matre. Non Angelis quoque, qui cum magnum haberent, par-

vu-

(b) *Bern. hom. 3, in missus est.*

vulum non requirebant. Nobis ergo natus, nobis & datus, quia nobis necessarius. Jam de nobis nato & dato faciamus ad quod natus est & datus. (c) Utamur nostro in nostram utilitatem; de salvatore salutem operemur. Beata gens, cujus Dominus Deus ejus.) Noster autem Deus, at cujus non est Deus? non planè omnium eodem modo: Noster magis, noster qui vivimus de illo tanquam de pane nostro. Ipse sit hæreditas nostra, nostra possessio. An fortè temerè dicimus faciendo nobis Christum possessionem nostram, cùm sit Dominus, cùm sit Creator? non est ista temeritas, affectus est desiderii & dulcedo spei, dicat ei anima omninò secura, dicat Deus meus es tu, quia ipse dicit animæ nostræ, salus tua ego sum, dicat secura, dicat, non faciet injuriam, cùm hoc dixerit, imò faciet si non dixerit) dicat cum Thoma non amplius incredulo, sed fide-

(c) Aug. Psal. 32.

fideli, quando carnem suam, carnem Christi palpavit: Dominus meus, & Deus meus!

§. 2.

VISCERA Misericordiae Dei nostri, (a) in quibus visitavit nos oriens ex alto. Apparuerat potentia in rerum creatione, (b) apparuerat sapientia in earum gubernatione, sed benignitas misericordiae nunc maxime apparuit in humanitate. Innotuerat Judæis potestas in signis atque portentis, unde & in ea lege sapius invenies: Ego Dominus, ego Deus. Philosophis quoque abundantibus in sensu suo majestas innotuit, quia juxta Apostoli verba: Quod notum est Dei, manifestum est in illis. (c) Verumtamen & Judæi potestate ipsa premebantur, & Philosophi scrutatores majestatis opprimebantur à gloria: potestas subjectionem, majestas exigit admirationem, neutra

(a) Cant. Zach. (b) Bern. serm. 1. de Nat. (c) Rom. 6.

140 CHRISTIFORMITAS,
tra imitationem. Appareat Domine
bonitas cui possit, homo qui ad imagi-
nem tuam creatus est conformari,
nam majestatem, potestatem, sapien-
tiam nec imitari possumus, nec expe-
dit æmulari.) Ante Incarnationem
Deus exhibuerat quidem hominibus
quasi externam misericordiae suae spe-
ciem creando illos, & faciendo oriri
solem suum, pluendoque super justos
& injustos: at in mysterio Incarnatio-
nis viscera ipsa misericordiae suae pa-
refecit, & in eos effudit. Quid enim
Jesus aliud est, quàm ipsa misericor-
dia summæ mortalium miseriam, nem-
pe peccato remedium præsentissi-
mum? in eo misericordia, & veritas
obviaverunt sibi: Verbum in carne
misericordia ipsa in miseria nostra,
velut in throno suo sublimis. (d) Quid
tantopere declarat ejus misericor-
diam, quàm quod ipsam suscepit mi-
seriam? quid ita pietate plenum quàm
quod

(d) *Bern. serm. I. Epiph.*

quod Dei Verbum propter nos factum est scenum?) Meritò illi canit Propheta: (e) *Adjutor meus tibi psallam, quia Deus susceptor meus: nempe carnis & infirmitatis meæ. Et Deus meus misericordia mea.* Cùm enim attendo omnia bona, quæcumque habere possumus sive in natura, sive in instituto, sive in ipsa conversatione, in fide, in spe, in charitate, in bonis moribus, in justitia, in timore Dei, adde & quæcumque speramus bona, totum hoc non esse nisi ex Dei ac Domini nostri Jesu donis: non invenio quid appellem JESUM meum nisi misericordiam meam. O nomen, sub quo nemini desperandum est, JESUS meus, misericordia mea! Quid est misericordia mea? si dicas salus mea, intelligo, quia dat salutem; si dicas refugium meum, intelligo, quia confugis ad eum; si dicas fortitudo mea, intelligo, quia dat tibi fortitudinem: misericordia mea quid est?

(e) *August. Psal. 58.*

est? totum quidquid sum de misericordia tua est. Sed promerui te invocando te: ut essem quid feci? ut essem qui te invocarem quid egi? si enim egi aliquid ut essem, jam eram antequam essem. Porrò si omninò nihil eram antequam essem, nihil à te promerui ut essem: fecisti ut essem, & non tu fecisti ut bonus essem? si tu mihi dedisti ut sim, & alius mihi dedit ut bonus sim, melior est ille qui mihi dedit ut bonus sim, quam ille mihi dedit ut sim. Porrò quia te nemo melior, nemo te potentior, nemo te in misericordia largior, à quo accepi ut essem (quia omnia per Verbum facta sunt) ab illo accepi ut bonus essem, *Deus meus, misericordia mea.*)

§. 3.

Mediator Christus Jesus, (a) mediator fidelis, sicut in persona una Dei hominisque substantiam copulavit ineffabili Sacramento, sic & in

(a) *Bern. Ser. 2. de Ann.*

in ipsa reconciliatione consilio usus
altissimo mediam non deseruit æqui-
tatem utrisque tribuens quod oportebat: Honorem Deo, homini miserationem. hæc enim optima inter offensum Dominum, & reum servum forma compositionis, ut nec honorandi Domini zelo servus opprimatur austeriori sententia, nec rursus, dum huic immoderatus condescenditur, ille debito fraudetur honore. Audi igitur & diligenter observa Angelicam in hujus mediatoris ortu distributionem: gloria, inquit, in altissimis Deo, & in terra pax hominibus bonæ voluntatis: hujus denique gratia observationis fideli reconciliatori Christo, nec timoris spiritus defuit, quo Patri semper reverentiam exhiberet, semper ei deferret, semper gloriam ejus quæreret: nec spiritus pietatis quo misericorditer compateretur hominibus: Unde & necessarium habuit spiritum quoque scientiæ, per quem

quem

quem timoris pariter & pietatis fieret distributio inconfusa. Et nota quod in primo illo parentum nostrorum peccato tres quidem auctores extiterint, sed manifestè defuerunt tria tribus. Dico enim Evam, diabolum & Adam. Non habuit Eva scientiam, quæ ut ait Apostolus, seducta est in prævaricationem. Verùm hæc quidem serpenti non defuit, qui callidior describitur cæteris animantibus, sed pietatem malignus non habuit, qui ab initio factus est homicida. Adam verò pius fortè videtur mulierem non contristando, sed timorem Domini dereliquit voci illius magis obediens quàm divinæ. Utinam magis timor Domini prævaluisset in eo, sicut de Christo signanter legitur, quia replevit eum non pietatis spiritus sed timoris. In omnibus enim & per omnia pietati proximorum timor Domini præferendus est, & solus ipse est, qui totum sibi hominem debeat vendi-

di-

dicare. In his igitur tribus timore, pietate, & scientia mediator reconciliavit homines Deo.) (b) Securus suscipio mediatorem Dei filium, quem agnosco & meum. Minimè planè mihi suspectus est, quasi in parte sit. Congruit ex æquo partibus inter se antea dissidentibus Deo & homini, ipse Deus homo, eoque neutri suspectus. Magna ex hoc mihi fiducia, ut tantæ me audeam credere majestati, frater enim & caro mea est. Puto enim spernere me jam non poterit os de ossibus meis, & caro de carne mea.) (c) Sanè gratia Dei non potuit gratius commendari, quàm ut unicus Dei filius in se incommutabiliter manens induceret hominem & spem dilectionis suæ daret hominibus, homine medio quo ad illum ab hominibus ventretur, qui tam longè erat immortalis à mortalibus, incommutabilis à commutabilibus,

G bus,

(b) Bern. Ser. 2. Cant. (c) Aug. 10. de Civit. c. 29.

bus, justus ab impiis, beatus à miseris.)
(d) Benedictus ergo qui propter nimiam charitatē suam qua dilexit nos, filium suum dilectum, in quo ei bene complacuit misit, per quem reconciliati pacem habemus ad eum, & idem sit nobis reconciliationis hujus & mediator & obses. Non est quod verearis, anima mea, sub tam pio mediatore, non est quod de tam fido obside dubites. Sed qualis mediator est, inquires, qui in stabulo nascitur, in præsepio ponitur, pannis involvitur sicut cæteri, plorat ut cæteri, denique infans jacet ut cæteri consueverunt. Magnus planè mediator est, etiam in his omnibus, quæ ad pacem sunt non perfunctoriè, sed efficaciter quærens. Infans quidem est, sed Verbum infans, cuius ne ipsa quidem infantia tacet: Consolamini, consolamini, dicit Dñus Deus vester, dicit hoc Emmanuel nobiscum Deus. Clamat hoc stabulū, clamat

(d) *Bern, Ser. 5. in Nat.*

mat præsepe, clamant lacrymæ, clamant panni. Clamat stabulū curando sese homini, qui in latrones inciderat præparari. Clamat præsepe eidem homini, qui jumentis comparatus fuerat, pabulum ministrari. Clamant lacrymæ clamant panni, ejusdem ipsius cruenta jam vulnera abluī & detergi. Siquidem nullo horum Christus eguit, nihil horum illi propter se, magis autem omnia propter electos.

§. 4.

R Edemptor. Quis redimitur, nisi à captivitate? (a) quis autem potest dicere injustam fuisse captivitatem suam, quando deseruit Imperatorem, & divertit ad desertorem? Imperator enim Deus, desertor autem diabolus. Præceptum dedit Adamo, & in illo nobis Imperator, fraudem suggessit desertor. Ubi aures tuæ ô Adam? inter præceptionem & deceptionem. Meliorne diabolus quàm Deus? melior

G 2

(a) Aug. Psal. 73.

lior qui defecit quam qui te fecit? Credidisti quod promisit diabolus, & invenisti quod minatus est Deus.) Inde est quod incidi in miseram captivitatem peccati, in carcerem, in mortem filius iræ, filius noxæ. (b) Inde est quod ego *carnalis sum venundatus sub peccato*, & sub tyrannide illius plusquam Pharaonica, occupor paleis, luto, ac lateribus rerum caducarum: (c) Inde est quod *sentio aliam legem in membris meis, repugnantem legi mentis meæ, & captivantem me in lege peccati, quæ est in membris meis. Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis huius? gratia Dei per Iesum Christum Dominum nostrum. Gratia liberatrix, gratia medicinalis, delectatio victrix, liberum arbitrium è servitute peccati redimens, expediensque ad implendum opus justitiæ.* (d) At quem misit Deus ad captivitatem nostram? militi redemptorem filium suum. Porta, inquit,

(b) Rom. 7. (c) Ibid. (d) Aug. 104.

quit, tecum saccum ferro, ibi pretium
captivorum. Induit enim se ille mor-
talitatem carnis, & ibi erat sanguis
quo fuso redimeremur.) Clavis & lan-
cea perforatus est saccus, fluxit pre-
tium nostrum, redempta est vita tua
de corruptione, (e) ô homo, jam se-
curus esto: Initus est bonæ fidei con-
tractus cum Deo, nemo fallit redem-
ptorem tuum, nemo circumvenit, ne-
mo premit: Egit hoc commercium,
jam pretium solvit, sanguinem fudit,
sanguinem, inquam, fudit unicus filius
Dei pro nobis. O anima erige te tanti
vales, *Redimet de corruptione vitam
tuam, qui coronat te in miseratione & mi-
sericordia.*) Redimet, inquit, jam enim
liberatus es ex captivitate, adhuc ta-
men in spe, nondum in re: ambulas
per fidem, nondum per speciem, ad-
huc sub captivitate concupiscentiæ
ingemiscis, (f) *Et ipse redimet Israel ex
omnibus iniquitatibus suis: adeo ut qui*

G 3

potest

(e) Aug. Ps. 102. (f) Ibid.

potest jam non peccare, tunc non possit amplius peccare : quæ sola demum perfecta libertas est à servitute durissima peccati & concupiscentiæ. Agnosce jam quantum tibi contulerit Redemptor tuus : (f) Sedebas, ô homo, in tenebrosis & umbra mortis per ignorantiam veritatis, sedebas victus catenis delictorum: Descendit ad te in carcerem non ut torqueret, sed ut erueret de potestate tenebrarum. Et primò quidem veritatis Doctor depulit umbram ignorantia tuæ, luce sapientiæ suæ. Per justitiam deinde quæ ex fide est, solvit funes peccatorum, gratis justificans peccatorem, Quo gemino beneficio implevit sermonem illum sancti David, Dominus solvit compeditos, Dominus illuminat cæcos. Addidit quoque sanctè interpretari peccatores vivere, & sic tradere formam vitæ tanquam viæ, quâ redires ad patriam. Ad cumulum postremò periculis tradidit in mortem animam

(f) Bern. ser. 22 Cant. suam,

suam, & de proprio latere protulit pretium satisfactionis quo placaret Patrem, per quod illum planè ad vericiculum traxit: Apud Dominum misericordia, & copiosa apud eum redemptio. Prorsus copiosa, quia non gutta, sed unda sanguinis largiter per quinque partes corporis emanavit.) Prorsus copiosa, quia non contentus redimere semel, dedit abundè nobis thesaurum redemptionis, quo toties redimi possimus si volumus, quoties iugo Sathanæ obligamur. (g) Quid tibi ô homo debuit facere & non fecit? Illuminavit cæcum, solvit vincitum, reduxit erroneum, reconciliavit reum.) O Jesu nostra Redemptio. Amor & desiderium, quæ te vicit clementia, ut nostra ferres crimina, mortem subires innocens, à morte nos ut tolleres? Ecquid Redemptori tanto retribuam? nihil habeo quod non sit tuum jure emptionis ac redemptio-

G 4

niss

(g) *Ibid.*

nis: (h) *Emptus enim sum pretio magno, glorificabo ergo & portabo te Deum in corpore meo: : Sed & (i) In manus tuas commendo spiritum non jam meum, sed tuum, quia redemisti me Domine, Deus veritatis.*

§. 5.

Salvator seu JESUS. Quid tam necessarium perditis, quid tam optabile miseris, quid tam utile desperatis quàm Salvator? Alioquin unde salus, unde vel tenuis aliqua spes salutis in lege peccati, in corpore mortis, in malitiâ hâc diei, & loco afflictionis, nisi nova nobis & insperata nasceretur? At tu fortè salutem optas, sed curationis acerbiter tenebitur pariter & ægritudinis propriæ conscius reformidas. Ne timeas, Christus id est unctus, suavis planè & mitis, & multæ misericordiæ, unctus oleo lætitiæ præ participibus suis, eis nimirum, qui licet non ipsam plenitudinem,

(h) *Cor. 6. (i) Ps. 30.*

nem, tamen hujus accipiunt participium unctionis. Quam multi usque hodie pereunt medicum fugientes, quod Jesum quidem noverint, sed Christum nesciant, humano sensu de multitudine & magnitudine morborum paratæ sibi medelæ molestiam æstimantes! Gratulare tibi certum Salvatore adesse, eumq; Christum non utentem cauterio, sed unguento, non ustione, sed unctione curantem. Hanc salutis gratiam, si unus quispiam è conservis tuis, aut Angelus aut Archangelus, vel ex superiori quovis ordine Beatorum præstare posset, puto eam suscipere non detrectares; Nunc autem tantò ampliore tibi devotione suscipiendus est iste Salvator, quantò differentius præ cæteris omnibus nomen hæreditavit Jesus Christus filius Dei. Habes enim in salvatore tanto, unde desideria humana expleas, quæ in tribus maximè constituta videntur, quod decet seu honestum,

G s

in

756 . CHRISTIFORMITAS,
in persona filii Dei, quod expedit seu
utile, in salvatoris officio, quod dele-
ctat seu jucundum in Christi, id est un-
cti suavitate. (a) Ac merito sanè dum
circumciditur puer, qui natus est no-
bis, salvator vocatur, quòd videlicet
ex hoc jam cœperit operari salutem
nostram, immaculatum illum sangui-
nem fundens. Neque enim jam qua-
rere est Christiani cur voluerit Do-
minus Christus circumcidi: propter
hoc siquidem circumcisus est, propter
quod natus, propter quod passus, ni-
hil horum propter se, sed omnia pro-
pter electos: (b) Nec in peccato geni-
tus, nec à peccato circumcisus, nec
mortuus est pro peccato suo, magis au-
tem propter delicta nostra: Jesus ergo
vocatus est, quia salvum faciet popu-
lum suum à peccatis eorum. Neque e-
nim ad instar priorum meus iste Jesus
nomen vacuum aut inane portat: non
est

(a) Bern. ser. 2. de Circ. (b) Bern. ser.
3. de Circ.

est in eo magni nominis umbra , sed
veritas. (c) Duos JESUS lego in typo
hujus præcessisse, ambos populo præ-
fuisse , quorum unus populum suum
de Babylone eduxit , alter suum in
terram promissionis introduxit :
Et illi quidem illos, quibus præerant,
ab hostibus defendebant , sed num-
quid salvabant à peccatis eorum ? Is
autem noster JESUS & à peccatis sal-
vat populum suum , & introduxit in
terram viventium. Ipse enim salvum
faciet populum suum à peccatis eo-
rum. Quis est hic , qui etiam peccata
dimittit ? Utinam & me peccatorem
dignetur Dominus JESUS annumerare
populo suo, ut salvum me faciat à pec-
catis meis ! Verè enim beatus popu-
lus, cujus iste JESUS Dominus Deus e-
jus , quia ipse salvum faciet populum
suum à peccatis eorum. Vis scire an
pertineas ad populum ejus ? vel po-
tius vis esse de populo ejus ? Fac quæ

G 6

di-

(c) Bern. Hom. 2. de B. V.

158 CHRISTIFORMITAS,
dicit JESUS, & computabit te in popu-
lo suo. (d) Sed quid dicimus, quod
Esaïas JESUM multis nominibus ap-
pellandum fore prædicens, hoc u-
num tacuisse videtur? Et vocabitur,
inquit nomen ejus admirabilis, confi-
liarius, Deus fortis, Pater futuri sæcu-
li, Princeps pacis. Sed ubi est nomen,
quod est super omne nomen, nomen
JESU, in quo omne genua flectatur? Ha-
bes unum ex his omnibus appellatio-
nibus JESUM: Nec omninò aut vocari
posset, aut esse Salvator, si fortè quid-
piam horum defuisset. Nunquid non
verè Admirabilem eum singuli sumus
experti in mutatione utique volunta-
tum nostrarum? Hoc nempè est sal-
vationis nostræ principium, cùm inci-
pimus respuere, quod diligebamus;
dolere, unde lætabamur; amplecti,
quod timebamus; sequi, quod fugie-
bamus; optare, quod contemneba-
mus. Admirabilis planè, qui hæc o-
peratur mirabilia; sed nihilominus &
(d) Bern. serm. 2. de Circ con-

confiliarium sese exhibeat necesse est in electione pœnitentiæ, & vitæ ordinatione, ne fortè sit nobis absque scientia zelus, & voluntati bonæ prudentia desit. Sanè opus est, ut Deum quoque probemus, in remissione videlicet priorum delictorum, quia nec sine hac salus nobis constare potest. & nemo potest dimittere peccata, nisi solus Deus. Verùm ne id quidem sufficit ad salutem, nisi fortem quoque experiamur in expugnando impugnantibus nos, ne ab eisdem rursus concupiscentijs superemur, & fiant novissima nostra pejora prioribus. Videturne, jam aliquid deesse Salvatore? Planè deesset, quod maximum est, nisi & Pater esset futuri sæculi, ut per eum scilicet in immortalitatem resurgeremus, qui per præsentis sæculi patrem generamur ad mortem. Neque hoc satis, si non etiam Princeps pacis Patri nos reconciliaret, cui traditurus est regnum, ne fortè sicut filij

perditionis utique non salutis resur-
 recturi videremur ad pœnam. Mul-
 tiplicabitur sanè ejus imperium , ut
 meritò Salvator dicatur etiam pro
 multitudine salvandorum. Et pacis
 non erit finis , vt veram noveris esse
 salutem , quæ non possit timere defe-
 ctum. O dignissimum Salvatorem !
 (e) Huic amico dulci , consiliario
 prudenti , adjutori forti securus me
 credo, qui salvare me velit, noverit,
 possit. Quem quæsiuit, hunc & voca-
 vit per gratiam suam : nunquid ve-
 nientem ejiciet foras ?

(e) *Bern. serm. 20. Cant.*

§. 6.

ADVOCATUS. Advocatum ha-
 bemus apud Patrem, quàm solli-
 citum, quàm fidelem, quàm eloquen-
 tem, quàm gratuitò agentem causam
 nostram ! ipse nihilominus offensus,
 & testis, & judex, rogat Patrem pro
 nobis , ac perorat tot argumentis,
 quot opera bona in tertijs protulit,
 quot

quot pertulit mala. Quin etiam cicatrices eo fine tamdiu retentas ad commovendam Patris Misericordiam ostentat. Sic age Domine JESU causam meam, cuius causæ tota bonitas ex te est, nec alia, quàm tua misericordia. (a) Utinam appenderet peccata mea Pater in statera crucis tuæ, & orationis pro me, quasi arena maris levior appareret iniquitas mea ad tantam meritorum & eloquentiæ vim!

(a) *Iob. 6.*

§ 7.

PRÆCEPTOR & MAGISTER.

Vocatis me Magister & Domine, & benè dicitis: sum etenim. Si primus discendi ardor nobilitas est Magistri, quis Homine-Deo nobilior Magister? si sapientia Magistrum commendat, quid ipsâmet Dei sapientiâ sapientius? si doctrinæ sublimitas, tota cœlestis est, ipse Unigenitus, qui est in sinu Patris, enarravit nobis que-
cun-

cunque didicit à Patre suo. Si doctrinæ facilitas, cœlestia terrenarum rerum similitudine mirificè subjicit oculis auditorum, & in summam colligit doctrinam totam. Hoc est, inquit, præceptum meum, ut diligatis invicem: & discite à me, quia mitis sum, & humilis corde: denique gratis docet, ac minerval cordis duntaxat, amorem petit. Porrò assiduitatem ex promisso divino intellige: non faciam ultra avolare ex oculis tuis Doctorem tuum. Quid quòd ipsemet liber est discipulis? Planè liber scriptus stylo hominis, prægrandibus characteribus, etiam cruore suo rubentibus, scriptus intus, & foris. O JESU Præceptor & Magister bone, bonitatem, & disciplinam, & scientiam doce me. Aperimihî, Agne Dei, librum tuum, doce me scientiam sanctorum, da mihi scientiam salutis, Diligam te in fratribus meis, ut cognoscant omnes, quia discipulus tuus sum.

§. 8.

§. 8.

MEDICUS magnus venit de cœlo, quia magnus per totum orbem terræ jacebat ægrotus, ad hoc suscepit infirmitatem naturæ nostræ, ne sempiterna esset infirmitas nostra, quia ad Medicum venire non poteramus, ipse ad nos venire dignatus est: non contempsit faucium contemptus à sano, non destitit dare alia præcepta languenti, qui prima in Adam custodire noluit, ne langueret: tanquam diceret, certè experimento sensisti verum me dixisse, quando dixi: noli tangere hoc. Sanare ergo tandem, & revivisce. Ecce porto infirmitatem tuam, bibe amarum calicem tentationum, quibus abundat hæc vita; & ne responderet ei languidus, non possum, non fero, prior bibit Medicus sanus, ut bibere non dubitaret ægrotus) verè amarum calicem bibit Medicus, ut ex consideratione remedij periculi mei æstimem quantitatem, &
non

non refugiam medicinæ portionem,
 (a) Nesciebam, sanus mihi videbar, &
 ecce mittitur Filius Dei altissimi, &
 jubetur occidi, ut vulneribus meis
 pretioso sanguinis illius balsamo me-
 deatur. Agnosce ô homo, quàm gra-
 via sint vulnera, pro quibus necesse
 est Dominum Christum vulnerari. Si
 non essent hæc ad mortem, & mor-
 tem sempiternam, nunquam pro eo-
 rum remedio Dei filius moreretur.
 Pudeat itaque propriam negligentes
 dissimulare passionem, cui tantam à
 Majestate tanta exhiberi vides com-
 passionem: compatitur filius Dei, &
 plorat; homo patitur, & ridebit? Ve-
 rum si diligenter observem præcepta
 Medici, erit etiam consolationis oc-
 casio; sicut enim gravem agnosco
 morbum, cui tanta apponitur medi-
 cina; sic & ex hoc ipso non incur-
 abilem esse conector, neque enim
 pretiosissimas species frustra insume-
 ret

(a) Bern. ser. 3. de Nat.

ret medicus sapiens, imò Sapiencia ipsa. Porrò frustra insumi constat non solum si absque eis facilis esset curatio, sed multò magis, si & cum eis sit impossibilis: animat itaque ad poenitentiam, & accendit vehementius desiderium spes concepta.) Venite, clamat ipse Medicus, ad me omnes, qui laboratis, & onerati estis, & ego reficiam vos. Sed quia ire non potuimus, venit ad nos, descendit Samaritanus misericors, & quoniam multæ erant infirmitates, multa quoque providus Medicus medicamina curavit afferre. Attulit spiritum sapientia & intellectus, spiritum consilij & fortitudinis, spiritum scientia & pietatis, & spiritum timoris Domini. Vides quot phialas plenas odoramenti cœlestis Medicus præparavit ad sananda vulnera illius miseri, qui incidit in latrones. Ex his profectò septem infudit oleum meis vulneribus, infudit & vinum, sed minus quàm oleis

lei : attulit quinque cados olei, vini non nisi duos. Vinum siquidem timor tantum, & fortitudo fuere, reliqua quinque oleum propriâ suavitare designant. O sapientia, quantâ arte mendendi in vino & oleo animæ meæ sanitatem restauras fortiter suavis, & suaviter fortis. Sana me Domine, & sanabor; psallam & confitebor nomini tuo, & dicam : oleum effusum nomen tuum,) (b) Sanè nihil ita iræ impetum cohibet, superbix tumorem sedat, sanat livoris vulnus, restringit luxuriæ fluxum, extinguit libidinis flammam, sitim temperat avaritiæ, ac totius indecoris fugat pruriginem, ut nomen JESU : Siquidem cum nomino JESUM, hominem mihi propono mitem & humilem corde, benignum, sobrium, castum, misericordem, omnidenique honestate, & sanctitate conspicuum, eundemque ipsum Deum omnipotentem, qui suo me & exemplo

(b) *Bern. ser. 15. Cant.*

emplo sanet , & roboret adjuto-
rio. Hæc omnia simul mihi sonant,
cùm insonuerit JESUS. Sumo ita-
que mihi exempla de homine , &
auxilium à potente, illa tanquam pig-
mentarias species, hoc tanquam unde
acuiam eas, & facio confectionem cui
similem medicorum nemo facere pos-
sit. Hoc tibi electuarium habes, ô ani-
ma mea, reconditum in vase vocabu-
li hujus quod est JESUS , salutiferum
certè , quodque nulli unquam pesti-
tuæ inueniatur inefficax: Semper tibi
in sinu sit , semper in manu quò tui o-
mnes in JESUM , & sensus dirigantur
& actus.) (c) Arque ut meliùs intelli-
gas, quantum amoris debeas medico
tuo, attende, quòd sanat gratis : quin
etiam sanatis dat mercedem. Nihil
addi ad istam benevolentiam potest.
Quis est qui dicat, sanem te, & do tibi
mercedem ? optimè fecit, sciebat e-
nim se divitem venisse ad pauperem:
& sa-

(c) Aug. serm. 13. de Verb. Ap.

& sanat ægrotos, & sanatis donat, & non aliud quàm seipsum donat salvator, & adiutorium languidi ipse sanator, & præmium sanati.) (d) Quis ergò desperet? æger es? ama JESUM, noli tibi sanus videri: cum spe ægrotat, qui medicum suscipit, desperatè ægrotat, qui medicum cædit. Qualis ergo ejus insania qui medicum occidit? quanta verò bonitas & potentia medici, qui de sanguine suo interfectori suo medicamentum fecit? Neque enim ille qui venerat quærere, & salvare quod perierat, pendens sine causa dicebat, Pater ignosce illis, quia nesciunt quid faciunt, insani sunt, medicus sum, sciant, patienter fero, cum occiderint, tunc sanabo.) Ecquis talem medicum non diligat? Sanatus leo ab S. Gerasimo servit illi, ac morienti est commortuus. Sanatus animam à Christo, & sanatus hoc modo ab lethifera ægitudine, si medicum non amas, quã-
cum

(e) *Ibidem serm. 8.*

tum certè diligeres medicum, qui te
ex gravi vitæ discrimine liberasset, ne
tu Leone ferocior, es ac immanior?
(e) Quin tu potiùs medico tuo gratus
illum dilige, illum prædica, saltem e-
xemplo vitæ, ut magnus ille prædica-
tor Paulus, vade cum illo, dic ægrotis,
clama desperatis: (f) *Fidelis sermo, &
omni acceptione dignus, quia Christus IE-
SVS venit in mundum peccatores salvos
facere, quorum primus ego sum; sed miseri-
cordiam consequutus sum, ut in me osten-
deret IESVS omnem longanimitatem, ad
informationem eorum, qui credituri sunt
illi, in vitam eternam. Nolite ergo de-
sperare, ægroti estis, accedite ad eum,
& sanamini: cæci estis, accedite ad
eum & illuminamini, & qui fani estis
ei gratias agite.*) Hæc prædicans me-
dicus fies, & medici tui gratiam &
artem commendabis. Sed est quo ma-
gis adhuc commendes, si remedia ti-
bi

(e) *August. serm. 10. de Verb. Apost.*

(f) *1. Tim. 2.*

170 CHRISTIFORMITAS,
bi præscripta patienter & indiscrimi-
na im admittas tam austeram quàm
suavia. (g) Tu tibi ægritudinem com-
parasti peccando, ille venit non so-
lùm fovere vel alligare contritiones
tuas alligaturis Sacramentorum (quas
perfectè sano in cœlis medicus non
amplius necessarias auferet) sed & se-
care & urere. Non vides, quanta ho-
mines patiantur sub medicorum ma-
nibus spem incertam homini promit-
tentium? Sanaberis, dicit medicus, sa-
naberis si secuero, & homo dicit, &
homini dicit, nec qui dicit certus est,
nec qui audit; & tamen ad verba ho-
minis nescientis quid agatur in homi-
ne, subdit membra, ligari se patitur,
aut plerumque etiam non ligatus se-
catur, & uritur, & accipit fortè salu-
tem paucorum dierum, jam sanatus
quando moriatur ignorans, & fortas-
se dum curatur, moritur, & fortasse
curari non poterit. Cui autem promi-
sit

(g) August. Ps. 8 s.

fit Deus aliquid & fefellit? Dic igitur,
 ô Christiformando dic medico tuo,
 hîc ure, hîc seca, ut in æternum fanes
 & parcas, *Dic anima mea, salus tua ego
 sum. Psal. 53.*

§. 9.

PASTOR BONUS. Oves nonaginta no-
 vem reliquit in cœlis, ut vel uni-
 cam errantem animam quæreret, in-
 ventam super humeros humanitatis
 suæ, heu quàm grave onus! cruci æqui-
 libre reportaret ad patrem, & jubet
 Angelos gratulari sibi quasi summum
 bonum suum, & non potiùs meum in-
 venisset. Et quanto labore raptit mi-
 fellam oviculã è lupi faucibus? vitam
 posuit pro ea. O qualem vitam, non
 qualem miseri mortem potius vita-
 lem trahimus, sed beatam, immorta-
 lem, nec alioqui morituram nisi no-
 strâ causâ, adeo pretiosam, ut vel mo-
 mentum illius unicum vitam infini-
 torum hominum, tota licet æternita-
 te duraturam infinitis partibus supe-

H

ret.

ret. Præterea inventam oviculam pascit non solum verbo doctrinæ, gratis jugiter ingestis opportunè, importunè, sed etiam corpore ac sanguine suo, ut de Deo saginetur. Ducit oves suas, exemploque ante eas vadit, illæ per eum velut ostium ingrediuntur nempe per orationem in se ipsos salutis propriæ vacantes, & in ipsum in intima JESU penetralia, & cor amoris cellarium introeunt: egrediuntur verò per charitatem salutis proximi incumbentes, & exteriorem JESU hominem Deum contemplantes ac imitantes: pascua porro ubique inveniunt. (a) *Dominus regit me, & nihil mihi deerit, in loco pascuæ, in Ecclesia sua, tot sacramentis, exemplis, documentis, meritis, inspirationibus, gratiis irrigua ibi me collocavit.* O bone Pastor quantâ sollicitudine curasti oves tuas, quas etiam sine pastore in terris non reliquisti, sed Petri amori tertiâ interrogatione tentato, probatoque com-

(a) Ps 22. men-

mendaſti. Nunquid ego de tam felici
ovili ovis una ſum? eheu erravi ſicut
ovis quæ periit, quære ſervum tuum
bone Paſtor, bone Ieſu, quia mandata
tua non ſum oblitus uſquequaque.
Non me rapiat quiſquam de manu
tua, ſed converſus ad te Paſtorem &
Epiſcopum animæ meæ, diligam te,
ſicut dilexiſti me, & ponam animam
meam pro te, ut paſcar æternum de
viſo & amato te. Amen.

§. 10.

SERVUS. *Cùm in forma Dei eſſet, for-
mam ſervi accipiens, ſemetipſum exi-
nanavit, (a) ut nos à ſervitute libera-
ret; Ego autem, inquit, (b) in medio ve-
ſtrum ſum, ſicut qui miniſtrat, cui tamen
Angeli miniſtrabant. Miramur S. Pau-
linum ut viduæ filium à ſervitute re-
dimeret, ſerviſſe ultrò barbaris: Pe-
trum item Telonitam vendidiſſe ſe
ipſum in ſervum, ut haberet, unde*

H 2

pau-

(a) Phil. 2. (b) Luc. 21.

pauperibus erogaret. (c) O qualem famulum IESUM cœli terræque Dominum! Quid quod formam servi non solum accepit ut subesset, sed etiam mali servi ut vapularet, & servi peccati ut poenam solveret, cum culpam non haberet? Non solum Iosepho & Mariæ ad vilissima rei domesticæ officia ministravit, sed etiam discipulis suis, etiam Judæ pedes lavit: Denique nostræ utilitati totus servit quantum fuit, & quamdiu vixit. Quid quod etiam gloriosus in cœlis præcinget se, & transiens ministrabit beatis? Usque eò nos diligit velut alter, at melior Jacob, ut servire causam nostram triginta quatuor annis voluerit. Et erubescunt Christiformitatis candidati servire Domino servienti sibi? Omnis servitus amaritudine plena est, omnes conditione servili obligati & serviunt, & murmurant: (d) Nolite timere illius Do-

(c) Bern. ser. ser. 4. hebd. pen. (d)
Aug. Psal. 99.

mini servitatem. Magna felicitas est, esse Domini servum, etsi cum compedibus. Non frustra, nec sine exauditione dictum est: (e) *Intret in conspectu tuo Domine gemitus compeditorum: servite Domino in iucunditate.* Libera servitus est apud Dominum, libera servitus ubi non necessitas, sed charitas servit. Vos, inquit, (f) *in libertatem vocati estis fratres, tantum ne libertatem in occasionem carnis detis, sed charitatem spiritus servate invicem.* Servum te charitas faciat, quia liberum te charitas fecit. Simul es servus, & liber: servus quia factus es: liber quia amaris à Deo, à quo factus es: Imò etiam inde liber, quia amas eum, à quo factus es. Noli servire cum murmure, non enim id agunt murmura tua ut non servias, sed ut malus servus servias. Servus es Domini, libertus es Domini: non te sic quæras manumitti, ut recedas de domo manumissoris tui.) Servito in

H 3

la-

(e) Ps. 99. (f) Gal. 5.

lætitia non solum Christo, sed etiam infimo cuique. (g) *Non ad oculum quasi hominibus serviens, sed ut servus Christi, Domino Christo servio.* Urgeat te exemplum Christi, cuius hæc ad nos increpatio potentissima: (h) *Servire me fecisti in peccatis tuis, præbuiisti mihi laborem in iniquitatibus tuis.*

(g) Eph. 6. (h) Isa. 43.

C A P U T XI.

IESVS Amabilis ob Titulos
amatorios.

§. I.

AMICUS. *Iam non dicam, inquit, (a) vos servos sed amicos.* Etiam Judæ dixit, Amice, sed amans dixit non amatus. Majorem sanè charitatem nemo habet, quam ut animam suam ponat quis pro amicis suis, posuit IESUS amicus noster vitam illam suam pro nobis cum inimici essemus, ut amicos faceret. Fidelis est ac promptus ad opem, surget, etsi dormientem simulans, nec propter improbitatem tantum;

(a) Ioan. 19.

tum;